

[Karen Højte Jensen]

kommunerne således spiller en vigtig rolle i samfundsøkonomien, er det både rimeligt og nødvendigt, at de ved tilrettelæggelsen af deres økonomiske politik yder deres bidrag til den økonomiske genopretning.

Den økonomiske vækst betyder, at kommunernes økonomi er blevet ganske væsentligt forbedret. Det er indlysende, at det er enhver regerings ansvar, at den kommunale økonomi tilpasses de samfundsøkonomiske rammer. Skattetryk og offentligt forbrug kan naturligvis ikke udvikle sig uafhængigt af alt andet, blot fordi kommunerne har det formelle ansvar.

Kommunerne er, som det er sket hvert år siden kommunalreformen i 1970, blevet anbefalet at holde sig nogle generelle mål for øje. Dette sker for at skabe den nødvendige sammenhæng i den offentlige udgiftspolitik og dermed i den økonomiske politik.

Lad mig kaste et blik tilbage på 1982, da socialdemokratiets ordfører her i dag, hr. Henning Rasmussen, var indenrigsminister. På det tidspunkt, i 1982, var der i de kommunale budgetter et underskud på 2,3 mia kr. Samtidig havde de et likviditetsforbrug på 1 mia kr. Tror nogen kommunalpolitiker eller andre på, at dette kunne være fortsat de følgende år? På baggrund af disse dystre tal i kommunerne ønskede man også fra den socialdemokratiske regerings side at nedsætte de generelle tilskud for 1983 med 2 mia kr. og for 1984 med 4 mia kr. Den skal egentlig ikke kritiseres for, at den på det tidspunkt var opmærksom på, at der måtte gøres noget.

Den konjunkturmæssige påvirkning af kommunernes økonomi i firkløverregeringens tid og kommunernes egne betydelige bestræbelser for at fastholde et uændret aktivitetsniveau fra år til år ved uændret skat har medvirket til, at de kommunale indtægter siden 1983 har oversteget udgifterne. For den samlede kommunale sektor er der et regnskabsmæssigt overskud for 1983 på 3,6 mia kr. og for 1984 på 6,2 mia kr. og i samme periode en afledt forøgelse af sektorens likvide beholdning på i alt 8,5 mia kr. De likvide midler er hermed omtrent blevet fordoblet, til over 19 mia kr. ved udgangen af 1984. For en ordens skyld skal det nævnes, at det konjunkturskabte overskud i kommunerne i denne periode ikke er inddraget.

Statens bloktilskud til kommunerne for 1985 og 1986 reduceres svarende til kommu-

ernes gevinster ved, at indtægtsgrundlaget er vokset hurtigere end udgifterne. Bloktilskuddet er blevet fastlagt på en sådan måde, at kommunerne ved uændret udskrivningsprocent kan holde uændret aktivitetsniveau. Lad mig tilføje, at det såkaldte totalbalanceprincip, der er aftalt mellem regeringen og kommunerne, betyder, at kommunerne får økonomisk kompensation for merudgifter i forbindelse med udlægning af opgaver, og når der pålægges merudgifter i forbindelse med nye love og cirkulærer.

Aktiviteten i den private sektor vokser, og udskrivningsgrundlaget forøges. Dette faktum er naturligvis baggrunden for, at kommunerne inden for det uændrede aktivitetsniveau på en række områder har kunnet forbedre deres service for borgerne. Det gælder først og fremmest på ældreområdet, men også på folkeskoleområdet.

Hvad angår budgetåret 1985, tyder alt på, at den positive tendens i årene forud fastholdes.

Med hensyn til budget 1986 har regeringen i lighed med tidligere henstillet til kommunerne, at aktivitetsniveau og skattetryk holdes uændret. I overensstemmelse med denne henstilling reduceres bloktilskuddene for 1986. Dette er helt i overensstemmelse med regeringens overordnede økonomiske politik, som der ikke må røkkes ved. Det er afgørende, at det positive spor fastholdes, målsætningen er uændret.

Det kommunale skattetryk i 1986 er uændret i forhold til 1985. Alligevel er der i forhold til 1985 tale om en vækst i provenuet på 7,5 pct., hvilket afspejler kommunernes forventninger til en fortsat god vækst i den private sektor og dermed i beskatningsgrundlaget. Kommunerne og amtskommunerne regner med en reduktion i kassebeholdningerne på i alt 2,3 mia kr. Hertil kommer en likviditetsforbedring på 2 mia kr. som følge af tilbagebetaling af likviditetsbindingen, alt i alt et samlet likviditetsforbrug på 4,3 mia kr. De kommunale budgetter for 1986 må indgå i regeringens samlede overvejelser om den økonomiske politik for 1986.

Nogle vil hævde, at det er blevet næsten umuligt at være kommunalpolitiker i firkløverregeringens tid. Det må jeg helt tilbagevise. Er det blevet sværere at lægge budget, nu da pris- og lønstigningerne ikke er 12 pct. som i 1982, men under 4 pct. i 1985 og fal-